

Substanțe periculoase la locul de muncă – reducerea riscurilor

Rezumat al unui seminar organizat de Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă
(Centrul Tematic privind Cercetarea – Sănătate și Muncă)

Cuprins

- 1 Introducere
Obiective
Structura seminarului
Contextul în care s-a desfășurat seminarul
- 2 Cercetare și reglementare – clasificare, etichetare, substituie și stabilire a limitelor privind utilizarea substanțelor cancerigene la locurile de muncă, inclusiv considerente privind puterea nocivă a acestora
- 3 Ținerea sub control a riscurilor – expunere și control – cercetări privind modele de substituie
- 4 Comunicarea cu privire la riscuri – managementul securității în muncă – perceperea riscurilor, comunicarea riscurilor și stabilirea de bune practici privind substanțele periculoase
- 5 Comentarii din partea partenerilor sociali
- 6 Comentarii din partea Comisiei Uniunii Europene
- 7 Concluzii
- 8 Alte informații

În acest scop, în vederea realizării schimbului de experiență, a stimulării discuțiilor și dezbaterii temei reducerii riscurilor cauzate de substanțele periculoase la locul de muncă, seminarul a reunit persoane care pot împărtăși o gamă largă de experiențe și de practici naționale din cadrul Uniunii Europene.

Structura seminarului

Seminarul s-a axat pe trei direcții principale:

- Clasificarea, etichetarea, substituie și stabilirea limitelor privind substanțele cancerigene la locurile de muncă, inclusiv considerente privind potențialul nociv al acestora;
- Expunere și ținere sub control – cercetări privind modelele de substituie;
- Managementul securității în muncă – perceperea riscurilor, comunicarea riscurilor și stabilirea de bune practici privind substanțele periculoase (cu accent pe studierea modului în care pot fi mai bine utilizate informațiile existente).

Selectate dintr-o largă varietate de subiecte posibile, aceste trei tematici au avut în vedere și cele trei grupuri de factori interesați specifici cărora li se adresează:

- Tematica 1 este utilă cu precădere persoanelor implicate în elaborarea de politici, toxicologilor și specialiștilor în medicina muncii implicați în pregătirea legislației;
- Tematica 2 va fi interesantă pentru serviciile de prevenire și pentru specialiștii din domeniul securității și sănătății în muncă care se ocupă de evaluarea riscurilor și de substituiea substanțelor periculoase;
- Tematica 3 se adresează serviciilor în beneficiul angajatorilor și lucrătorilor.

Contextul în care s-a desfășurat seminarul

Baza legislației, în domeniul securității și sănătății în muncă, cel puțin la nivelul CE, este legislația Comunitară, prezentată mod obișnuit sub formă de directive, elaborate pe baza articolelor Tratatului de la Roma, cu amendamentele aduse de Tratatul de la Amsterdam, care reglementează protecția lucrătorilor (Articolul 137) și eliminarea barierelor din calea comerțului (Articolele 94 și 95). Aceste directive trebuie implementate de Statele Membre și își găsesc de obicei reflectare în legislațiile naționale. În Regatul Unit, spre exemplu, mai mult de jumătate din reglementările privind securitatea și sănătatea în muncă și introduse în ultimii zece ani sunt de origine Comunitară.

1. Introducere

Obiective

Această publicație prezintă sinteza rezultatelor unui seminar desfășurat la Paris, la data de 15 octombrie 2002, organizat de Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă în cadrul activităților de pregătire a Săptămânii Europene 2003, care este axată pe prevenirea riscurilor cauzate de substanțele periculoase. Această publicație constituie una din componentele unei game de produse pe care Agenția le publică cu scopul sprijinirii Statelor Membre în desfășurarea la nivel local a activităților pentru Săptămâna Europeană a Securității și Sănătății în Muncă 2003.

Prezenta publicație Forum este dedicată în special :

- persoanelor implicate în elaborarea de politici în domeniul substanțelor periculoase, la nivel local, regional, național sau supra-național; și
- persoanelor implicate în cercetări relevante din domeniul substanțelor periculoase.

Seminarul a avut următoarele obiective:

- sprijinirea schimbului de experiență și dezvoltarea cercetărilor legate de evaluarea riscurilor chimice;
- aducerea de contribuții utile pentru elaborarea de politici în domeniu, prin diseminarea rezultatelor cercetării din domeniile de interes selecționate, respectiv stabilirea de valori-limită pentru expunerea profesională, elaborarea de modelele de substituie și comunicarea eficace a informațiilor privind substanțele periculoase;
- explorarea nevoilor și priorităților viitoare ale cercetării din aceste domenii;
- analizarea modalităților prin care rezultatele cercetărilor privind riscurile de natură chimică, orientate spre asigurarea securității și sănătății în muncă, pot conduce la bune practici la locurile de muncă.

În contextul tematicilor seminarului, se precizează că:

- Principiile de bază pentru utilizarea substanțelor chimice la locul de muncă sunt cele formulate în Directiva 98/24/CE (care înlocuiește Directiva 80/1107), cuprinzând stabilirea valorilor-limită de expunere profesională (VLEP) și o ierarhizare a măsurilor de ținere sub control.
- Pentru utilizarea substanțelor cancerigene și mutagene la locul de muncă au fost stabilite măsuri mai stricte, prin Directiva 90/394/CEE și amendamentele aduse acesteia.

Odată ce a fost efectuată o evaluare care relevă existența unor riscuri semnificative pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, legate de un anumit proces de muncă ce implică substanțe chimice periculoase, devine necesar ca respectivele riscuri să fie ținute sub control. În acest scop, riscurile trebuie eliminate sau reduse la minim, prin măsuri cum sunt, de exemplu, prevederea de sisteme de lucru și supraveghere adecvate, curățarea locurilor de muncă, a clădirilor, instalațiilor și echipamentului, prevederea de controale tehnologice și/sau utilizarea de echipamente individuale de protecție.

În cadrul ierarhizării măsurilor de ținere sub control, prima opțiune trebuie să fie, întotdeauna, aceea de a lua în considerare substituția. Această prioritate este formulată cu claritate atât în Directiva privind Agenții Chimici [Articolul 6(2)], cât și în Directiva privind Agenții Cancerigeni [Articolul 4(1)]. Substituția va consta fie din înlocuirea substanței chimice periculoase cu o altă substanță (preparat) care - în condițiile de utilizare - nu este periculoasă sau (dacă această cerință nu se poate îndeplini) este mai puțin periculoasă pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor, fie din înlocuirea procesului, conform aceluiași principiu.

Existența legislației nu este totuși, în sine, suficientă. În ciuda existenței unor prevederi detaliate privind îmbunătățirea securității și sănătății lucrătorilor, precum și a eforturilor depuse de profesioniștii din domeniul securității și sănătății în muncă pentru implementarea acestor prevederi pe parcursul mai multor ani, încă se mai manifestă o incidență semnificativă a îmbolnăvirilor profesionale. Astfel, se estimează că aproximativ 10% din populație suferă de afecțiuni pulmonare sau dermatologice (Eurostat⁽¹⁾). Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și Muncă a constatat o situație similară: cifrele pe care aceasta din urmă le avansează privind auto-evaluarea inhalării de substanțe periculoase (9-11%) sunt, în linii mari, aliniate celor ale estimării Eurostat, cu mențiunea că numai aproximativ jumătate din respectivii lucrători (5%) indică faptul că manipulează în mod curent substanțe periculoase la locurile lor de muncă. Astfel, se pare că lucrătorii subestimează efectele expunerii la substanțe periculoase la locul de muncă.

Ca atare, este important să se acorde atenție comunicării cu privire la riscuri. Mesajul privind protecția securității și sănătății în muncă trebuie să ajungă până la audiența-țintă, formată în principal din lucrători. Realizarea unei comunicări eficiente necesită cercetări, iar rezultatele respectivelor cercetări trebuie transpuse în bune practici.

2. Cercetare și reglementare – clasificare, etichetare, substituție și stabilire a limitelor privind utilizarea substanțelor cancerigene la locurile de muncă, inclusiv considerente privind potențialul nociv al acestora

Pe baza intervențiilor următorilor participanți:

- Elisabet Berggren, Biroul European pentru Substanțe Chimice, Comisia Europeană, Italia
- Marcel Wilders, Ministerul Afacerilor Sociale și Muncii, Țările de Jos
- Peter Wardenbach, BAUA, Germania

⁽¹⁾ Îmbolnăviri profesionale în Uniunea Europeană, Eurostat 2001

Subiectul primei părți a seminarului - noi evoluții în reglementările privind utilizarea substanțelor cancerigene și, în special considerentele privind potențialul nociv al acestora - a fost selectat ca exemplu pentru ilustrarea problemelor cu care se confruntă cei ce elaborează politici, privind utilizarea rezultatelor cercetării ca bază pentru fundamentarea deciziilor privind reglementarea.

Până în prezent, substanțele cancerigene au fost clasificate utilizându-se o abordare calitativă, bazată pe dovezi. O substanță era clasificată drept cancerigenă atunci când se dovedea că respectiva substanță are efecte cancerigene. În consecință, pentru substanțele cancerigene nu erau stabilite valori-limită de expunere profesională bazate pe considerente legate de sănătate, întrucât se considera că pentru efectele acestora nu se poate determina un prag.

De curând, considerentele privind potențialul nociv relativ al substanțelor cancerigene au condus la o abordare cu totul nouă a procedurii de clasificare. Tendința actuală este aceea de a se diferenția substanțele cancerigene foarte puternice de cele mai puțin puternice, pe baza valorii T25⁽²⁾ care li se alocă. În cazurile aflate la limita dintre două grupe de clasificare, în plus față de această estimare mai trebuie luate în considerare și anumite elemente care pot conduce la o schimbare a încadrării în grupă în funcție de potențialul nociv, cum ar fi: tipul curbei de răspuns în funcție de doză, activitatea datorată speciei, gradul de solicitare sau sexul, geno-toxicitatea, și toxicitatea substanței.

Aplicarea conceptului de potențial nociv permite stabilirea unor limite specifice de concentrație pentru preparatele care urmează a fi clasificate și etichetate drept cancerigene sau nu, respectivele limite putând fi mai joase (pentru substanțele cu putere nocivă ridicată) sau mai înalte (pentru substanțele cu toxicitate mai scăzută) decât cele generale stabilite prin Directiva 1999/45/CE privind clasificarea și etichetarea preparatelor. Până în prezent s-au stabilit limitele concentrației specifice din punctul de vedere al potențialului cancerigen pentru un număr de 19 substanțe, din care pentru 18 s-au stabilit valori mai joase, întrucât au fost definite ca fiind agenți cancerigeni cu potențial nociv ridicat, și numai pentru o substanță s-a stabilit o limită mai înaltă, fiind un agent cancerigen cu putere nocivă scăzută.

În cadrul activităților ce se desfășoară în prezent în Uniunea Europeană, pe această linie, se află în curs de evaluare și posibilitatea de a lua în considerare potențialul nociv al substanțelor care provoacă sensibilizarea pielii. Se prevede ca, în cadrul negocierilor internaționale privind sistemul armonizat global⁽³⁾, să fie definite criteriile privind luarea în considerare a potențialului nociv, atât pentru substanțele cancerigene, cât și pentru cele care provoacă sensibilizare.

Revenind la valorile-limită pentru substanțele cancerigene (sau, mai precis, la lipsa acestora), se menționează faptul că Directiva 90/394/CE prevede ca primă opțiune substituția substanțelor cancerigene cu altele mai puțin periculoase, atunci când această măsură este fezabilă din punctul de vedere tehnic (indiferent de costuri), urmată - atunci când nu este posibilă aplicarea primei opțiuni - de prevenirea expunerii, de preferință prin sisteme închise de lucru, și respectiv - dacă nici una din măsurile de mai sus nu se poate aplica - de menținerea expunerii lucrătorilor la niveluri cât mai scăzute posibil. În ceea ce privește "cel mai scăzut nivel de expunere", se ridică adesea o problemă de evaluare. Care sunt punctele de reper pe care inspectoratul muncii ar trebui să le utilizeze pentru aceasta? Pe lângă așa-numitul principiu ALARA⁽⁴⁾, instrumentul principal pentru ținerea sub control a substanțelor cancerigene la locul de muncă îl constituie valorile-limită de expunere profesională. În general, la nivel național au fost stabilite valori-limită de tip prag pentru un număr de substanțe cancerigene, pe baza considerentelor de ordin tehnic.

⁽²⁾ Această valoare reprezintă doza cronică, exprimată în mg/Kg greutate corporală/zi, care conduce la formarea unei tumori într-un anumit țesut la 25% din animalele utilizate într-un experiment.

⁽³⁾ Sistemul armonizat la nivel global pentru etichetarea și clasificarea substanțelor chimice a fost adoptat în Decembrie 2002 de Comitetul de experți ai Națiunilor Unite pentru transportul bunurilor periculoase și pentru sistemul armonizat global de clasificare și etichetare a substanțelor chimice (CETDG/GHS), la Geneva, după un deceniu de eforturi și cooperare între un mare număr de țări și organizații, printre care s-au distins în principal Comitetul, Organizația Internațională a Muncii și OECD.

⁽⁴⁾ As low as reasonably achievable (ALARA) = pe cât de redusă este posibil de realizat

Substanțe periculoase la locul de muncă – reducerea riscurilor

O abordare agreată în Olanda, care a început să fie luată în considerare și în Germania, este aceea a utilizării valorilor-limită de expunere profesională [Occupational Exposure Limit(s), prescurtat OEL(s)] bazate pe risc, acestea fiind convenite cu sectorul industrial, ca o țintă realistă pentru fundamentarea deciziilor. Aceste valori-limită de expunere profesională sunt stabilite în cadrul unei plaje de valori, cuprinse între două nivele de risc. Selectarea respectivelor nivele este întotdeauna arbitrară. Nivelul admisibil superior a fost ales pe baza ratei mortalității constatate în cadrul industriei electrotehnice, acest nivel fiind considerat că asigură o securitate relativă.

Exemple de substanțe cu putere nocivă ridicată, listate în Anexa 1:

Clorură dimetilcarbamică	C>0,001%	R45
N,N-dimetilhidrazină	C>0,01%	R45
Triamidă hexametilfosforică	C>0,01%	R45
Dimetil sulfat	C>0,01%	R45
1,3-propansultonă	C>0,01%	R45
Fluorură de cadmiu	C>0,01%	R45
Clorură de cadmiu	C>0,01%	R45
Dibenz[<i>a,h</i>]antracen	C>0,001%	R45
1,4-diclor 2 butenă	C>0,01%	R45
Bis(clorometil) eter	C>0,001%	R45
2-naftilamină	C>0,01%	R45
Benzidină	C>0,01%	R45
Dimetilnitrozoamină	C>0,001%	R45
1-metil-3-nitro-1-nitrozoguanidină	C>0,01%	R45
Nitrozodipropilamină	C>0,001%	R45
2-metilaziridină	C>0,001%	R45
Diclorură de cobalt	C>0,01%	R49
Sulfat de cobalt	C>0,01%	R49

Exemplu de substanță cu potențial nociv redus, listată în Anexa 1:

1-clor-2,3-epoxipropan	C>1%	R45
------------------------	------	-----

Sursa: Joint Research Centre

Nivelul de risc preferat, mai scăzut, a derivat dintr-o evaluare a riscurilor pentru mediul înconjurător, în condițiile în care nu s-a făcut distincție între riscurile acceptabile pentru publicul larg și, respectiv, pentru lucrători. Nivelul admisibil superior corespunde unei rate de incidență de 1 la 10.000 pe an, în timp ce nivelul preferabil corespunde unei rate de 1 la 1.000.000 pe an. Partenerilor sociali la nivel de sector de activitate li se solicită să furnizeze date privind expunerea, precum și date privind fezabilitatea tehnică și economică, în sprijinul nivelului de risc preferat; dacă acest lucru nu este fezabil, aceștia trebuie să aducă dovezi în acest sens. Aceasta practică se soldează cu transmiterea către minister a unor puncte de vedere, care de obicei sunt aprobate. O astfel de abordare s-a dovedit eficientă pentru înțelegerea sub control a riscurilor, deși agenția responsabilă pentru punerea în aplicare a respectivelor măsuri își rezervă dreptul de a invoca sus menționatul principiu ALARA, atunci când consideră că acest lucru este necesar.

Valorile-limită de expunere profesională pentru substanțe cancerigene au numai caracter de recomandare și sunt supuse revizuirii, cu regularitate. În acest sens, ar trebui să se dea publicității un raport rezumativ privind considerentele (științifice, tehnice, socio-economice) pe baza cărora este stabilită valoarea-limită în final, și ar trebui garantată participarea partenerilor sociali la acest proces.

Cea de-a treia arie a discuțiilor a extins tematica la valorile-limită pentru alte substanțe decât cele cancerigene (ca instrumente pentru protecția lucrătorilor), având în vedere faptul că ar fi fost de așteptat să fie disponibile suficiente date toxicologice și epidemiologice pentru a se putea stabili limite de expunere profesională. Cu toate acestea, în practică s-a constatat că atât la nivelul Uniunii Europene - în cadrul Comitetului Științific al UE⁽⁵⁾, cât și la nivel național - în Statele membre, ritmul obținerii de progrese a fost mai

⁽⁵⁾Comitetul Științific privind Valorile Limită de Expunere Profesională, înființat de Comisia Europeană

degrabă lent, iar pe de altă parte, pentru una și aceeași substanță, se semnalează existența unor valori diferite. Această situație se datorează dificultății de punere de acord asupra limitelor, mai ales atunci când – așa cum se întâmplă în multe cazuri – datele toxicologice și epidemiologice sunt limitate sau chiar absente.

Pentru accelerarea acestui proces, s-a înaintat propunerea de stabilire a unor valori-limită provizorii de expunere profesională, bazate pe considerente de sănătate [Health-Based Occupational Exposure Limit(s), prescurtat HB-OEL(s)]. În cazul substanțelor pentru care datele disponibile prezintă lacune ar urma, desigur, să se convină asupra unor factori armonizați de evaluare pentru extrapolarea timpului, extrapolarea inter-specie, extrapolarea cale-lacale și variația intraspecie.

Datele de bază pentru extrapolare există: astfel, baza de date IUCLID⁽⁶⁾, referitoare la producția de masă a substanțelor chimice din Uniunea Europeană, conține date privind toxicitatea în doze repetate pentru aproximativ 1.400 de substanțe chimice. Stabilirea unor asemenea valori-limită provizorii de expunere profesională bazate pe considerente de sănătate (HB-OELs) ar trebui să intre în responsabilitatea grupului de lucru care revizuește baza de date IUCLID (Acțiunea 6C din Cartea Albă a Uniunii Europene: Strategie pentru o politică viitoare privind substanțele chimice). Mai mult, industria și-ar putea aduce la rândul său sprijinul, prin transmiterea valorilor-limită provizorii de expunere profesională bazate pe considerente de sănătate, pentru acele substanțele care se notifică autorităților, în conformitate cu viitorul sistem "REACH".

În Germania a fost acceptat un sistem din care, pe aceasta bază, derivă valori-limită provizorii de expunere profesională bazate pe sănătate (HB-OELs). De asemenea, Grupul Nordic de Experți (Nordiska Expert Gruppen = NEG) pregătește valori-limită provizorii de expunere profesională bazate pe considerente de sănătate. Pe parcursul unei perioade de aproape 20 de ani, NEG a prezentat și publicat documente referitoare la criterii. De-a lungul acestei perioade, autoritățile de reglementare din cele cinci țări nordice au utilizat respectivele documente ca bază științifică pentru stabilirea valorilor-limită de expunere profesională. Aceste documente, scrise în limba engleză, au fost utilizate, în mod individual, și de alte țări și organizații.

Concluzii principale

Introducerea conceptului de potențial nociv constituie un sprijin important pentru clasificarea produselor cancerigene. Astfel, unele amestecuri conținând o porție de substanță cancerigenă cu potențial nociv foarte scăzut nu trebuie clasificate ca atare, în timp ce altele - conținând o cantitate mică de agent cancerigen, dar cu potențial nociv ridicat - trebuie să capete respectiva clasificare.

Deoarece se consideră că pentru agenții cancerigeni nu se poate defini un nivel ce poate fi considerat ca fiind "lipsit de efecte", în mod normal acestora nu li se alocă valori-limită de expunere profesională. Cu toate acestea, în activitatea autorităților de reglementare poate fi folosită stabilirea unor valori practice care să corespundă unui nivel de risc acceptabil.

În general, pentru substanțele chimice periculoase este posibil să se stabilească valori-limită de expunere profesională bazate pe considerente de sănătate, dar numai în cazurile în care există date disponibile privind toxicitatea. În prezent se investighează strategii pentru stabilirea de valori provizorii bazate pe extrapolare, pornindu-se de la date limitate.

Câteva subiecte principale de discuție:

cercetarea ar trebui orientată în direcția stabilirii rolului valorilor-limită de expunere profesională, în cadrul unei strategii globale de evaluare a riscurilor; ar trebui dezvoltate, pe mai departe, strategii pentru accelerarea stabilirii valorilor-limită pentru un număr mai mare de substanțe periculoase, pentru care în prezent nu sunt stabilite astfel de limite.

⁽⁶⁾International Uniform Chemical Information Database (IUCLID) este o bază de date cuprinzătoare privind substanțele chimice. Datele pe care aceasta le conține au fost culese în manieră structurată, pe baza obligației impuse producătorilor și importatorilor existenți de substanțe chimice în serie mare prin reglementarea existentă referitoare la substanțele chimice. Cele mai multe dintre aceste date nu sunt confidențiale și ca atare sunt disponibile publicului (<http://ecb.jrc.it/cgi-bin/reframer.pl?A=EX&B=/existing-chemicals/datavail.htm>).

Riscuri	Pericole de îmbolnăvire acută	Pericole de îmbolnăvire cronică	Pericole pt. mediul ambient	Pericole de incendiu și explozie	Pericole cauzate de potențialul de expunere	Pericole cauzate de proceduri
Foarte mari	Foarte toxic	K1, K2, M1, M2	N; poluarea apei	Extrem de inflamabil	Gaze, praf	Deschis
Mari	Toxic, foarte coroziv	R1, R2, K3, M3	Clasa: WGK 3	Foarte inflamabil	Foarte volatil	
Medii	Vătămător, coroziv	R3	WGK 2	Inflamabil	Volatil	Închis
Scăzute	Iritant	Afectează în mod cronic	WGK 1	Greu inflamabil	Volatilitate scăzută	
Neglijabile	Nepericulos, din experiență		Nu poluează apa	Neinflamabil	Solide	Închis ermetic

Model coloana BIA

3. Ținerea sub control a riscurilor – expunere și control – cercetări privind modele de substituie

Pe baza intervențiilor următorilor participanți:

- Wolfgang Lanfers, Berufsgenossenschaftliches Institut für Arbeitssicherheit (BIA), Germania
- Robert Piringer, Allgemeine Unfallversicherungsanstalt (AUVA), Austria

Subiectul celei de a doua părți a seminarului - expunere și control / cercetare privind modelele de substituie – s-a referit la opțiunile și strategiile de substituie a substanțelor periculoase, în contextul ținerii sub control a riscurilor la locul de muncă. Recent, au fost elaborate diverse modele și scheme de substituie care permit întreprinderilor (în special celor mici și mijlocii – IMM) să evalueze riscurile relevante și să stabilească prioritățile de substituie a substanțelor periculoase utilizate.

Cu toate acestea, substituie se poate dovedi o procedură complexă și pretențioasă, care necesită uneori investigații detaliate. Pentru a sprijini întreprinderile, în acțiunea de evaluare a factorilor importanți de care trebuie să țină seama în evaluarea strategiei de substituie, au fost dezvoltate modele simplificate, bazate pe considerente teoretice și validate în practică. În cadrul seminarului au fost prezentate unele din aceste instrumente, iar valabilitatea și practicabilitatea acestora au constituit subiect de discuții, fiind abordate deopotrivă avantajele și limitele lor.

O astfel de schemă simplificată este “modelul coloană”⁽⁷⁾, dezvoltat de BIA⁽⁸⁾. Acest model, clasifică riscurile pe cinci niveluri de risc (de la foarte mare la neglijabil), pentru fiecare categorie de pericol prezentată în coloanele unui tabel simplu, respectiv:

- pericole de îmbolnăvire acută;
- pericole de îmbolnăvire cronică;
- pericole pentru mediul ambient;
- pericole de incendiu și explozie;
- pericole cauzate de potențialul de expunere;
- pericole cauzate de proceduri.

Informațiile necesare sunt disponibile pe etichetele substanțelor (cum ar fi frazele privind riscul “R”) sau rezultă din descrieri simple, fără caracter tehnic (cum ar fi “lichid foarte volatil”). Analiza se efectuează atât pentru materialul utilizat la origine, cât și pentru potențialul înlocuitor al acestuia. Această schemă poate fi utilizată atât pentru substanțe pure, cât și pentru preparate sau amestecuri.

În cazul în care produsul potențial înlocuitor are o încadrare mai bună decât produsul aflat în uz, pe toate cele cinci coloane, problema substituirii este rezolvată. Dacă produsul potențial înlocuitor are o încadrare mai bună pe unele coloane, dar mai nefavorabilă pe altele, trebuie efectuată o evaluare din care să rezulte care sunt pericolele – cu alte cuvinte, coloanele – care au un rol mai important în situația particulară, dată. Dacă, spre exemplu, în cadrul unui proces de fabricație nu pot fi evitate sursele de aprindere, atunci pericolele de incendiu și de explozie reprezintă factorul cel mai important în cadrul acestei comparații, alături de cele legate de potențialul de expunere.

⁽⁷⁾ http://www.hvbv.de/d/bia/prax/modell/spalt_e.pdf

⁽⁸⁾ BIA este institutul care sprijină instituțiile germane pentru asigurarea și prevenirea obligatorie a accidentelor (German Berufsgenossenschaften) și organizațiile acestora, în special pentru rezolvarea problemelor științifice și tehnice legate de securitatea și sănătatea în muncă.

Cu ajutorul acestui model, se poate efectua în mod foarte rapid o comparație, utilizându-se numai informații limitate. Grupurile-țintă cărora le este destinat acest model sunt: managerii, personalul de securitate, precum și alte persoane care au cunoștințe limitate în domeniu.

Modelul de mai sus este reprezentativ pentru mai multe proceduri simplificate, care sunt dezvoltate în prezent în Statele Membre, întrucât a devenit evident faptul că - pe de o parte - instrumentele existente pentru managementul riscurilor sunt prea complicate, iar pe de altă parte necesită anumite informații care nu sunt disponibile imediat, sau poate chiar deloc, în cadrul întreprinderilor mici și mijlocii.

Sub aspectul mai larg al evaluării riscurilor (incluzând însă substituie ca strategie primordială), în contextul proiectului privind expunerea profesională dermică (proiectul RISKOFDERM⁽⁹⁾ al Comunității Europene) au fost evaluate unsprezece asemenea modele simplificate.

Trecerea în revistă a următoarelor modele de substituie

- COSHH Essentials, Regatul Unit
 - Modelul EASE, Regatul Unit
 - Ghid pentru monitorizarea locului de muncă, AUVA, Austria
 - Model coloană, Germania
 - TRGS 440, Germania
 - GISCODE, Germania
 - MALcode, Danemarca
 - Ierarhizarea riscurilor potențiale, INRS, Franța
 - CSST: Solvenți, index al pericolelor pentru piele, Canada
 - Strategie pentru alegerea mănușilor de protecție, TNO, Olanda
 - Schema de evaluare a riscurilor ENVIRODERM, Regatul Unit
 - NOU: RISKOFDERM, Proiect UE, internațional (TNO)
- Allgemeine Unfallversicherungsanstalt, Austria

Cele mai multe din respectivele modele se adresează în mod specific expunerii prin inhalare, dar sunt adaptabile cu ușurință și altor tipuri de expunere. Altele au însă un caracter mai general. Aproape toate modelele utilizează ca punct de pornire fraze-“R”, întrucât în general acestea sunt (sau se presupune că sunt) disponibile. Câteva dintre modele, cum ar fi modelul “COSHH Essentials”, nu se adresează în mod specific substituirii, ci reprezintă un cadru general pentru evaluarea și ținerea sub control a riscurilor.

⁽⁹⁾ Evaluarea riscurilor pentru expunere dermică profesională la substanțe chimice http://www.iras.uu.nl/research/projects_exp_assess_occ_hyg/ex02.php

Substanțe periculoase la locul de muncă – reducerea riscurilor

Pentru modelele examinate au fost descrise și comparate următoarele caracteristici:

- scopul abordării;
- grupul-țintă de utilizatori (experți, non-experți);
- categoriile pentru descrierea pericolului (bazate pe fraze-“R” sau nu);
- categoriile pentru descrierea expunerii, cum ar fi prin inhalare sau prin piele;
- descrierea altor factori;
- categoriile pentru descrierea măsurilor de ținere sub control și protecție;
- tehnica prezentării la utilizatori, cum ar fi format electronic, broșură, bază de date.

De asemenea, s-a mai determinat și dacă schema combină toate datele pentru evaluarea riscurilor (digiți, clase, etichete).

Rezultatele studiului comparativ sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Concluzii principale

- S-a evidențiat faptul că instrumentele existente de management al riscurilor sunt prea complicate și necesită informații care nu sunt disponibile pe loc, sau poate chiar deloc, în întreprinderile mici și mijlocii. De aceea, este esențial ca în Statele Membre să fie dezvoltate proceduri simplificate, prin care să se poată suplini lipsa anumitor date, proceduri care să nu fie totuși atât de simplificate încât să conducă la decizii greșite.
- Un număr de asemenea modele simplificate se găsesc în diverse stadii de dezvoltare, și și-au dovedit eficacitatea în cursul verificărilor preliminare la care au fost supuse până în prezent.

Câteva subiecte de discuție:

- Cercetarea ar trebui orientată în direcția stabilirii eficacității modelelor simplificate, destinate în special întreprinderilor mici și mijlocii, pe fondul unei evaluări profesionale și cuprinzătoare a igienei muncii;
- Trebuie acordată atenție dezvoltării unei scheme universale de evaluare, bazate pe cel mai bun dintre modelele simplificate existente.

REZULTATE: Studiu comparativ a 11 modele de substituie și evaluare a riscurilor

Caracteristică	model											
	COSHH	EASE	AUVA	Model coloana	TGRS 440	Giscode	Malcode	INRS	CSST	TNO	Enviroderm	Riskofderm
Expert	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Non-expert	•		•	•		•	•					•
Pericol:	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
- fraze R	•		•	•	•			•	•	•		•
- fără fraze R		•	(•)	(•)	(•)	•	•		(•)		•	•
Expunere:	•	•	•	•	•	•	•	•		(•)	•	•
- inhalare	•	•	•	•	•	•	•	(•)				
- piele	(•)	(•)	(•)			(•)	(•)	(•)		•		•
Alți factori:			•			•				(•)		•
- câțiva						•						
- detaliat			•							(•)		•
Risc:												
- digiți			•		•			•	•			•
- clase	•	•	•	•				•		•	•	•
- etichete						•	•					
Măsuri control	•	•	(•)	(•)		•	•				•	•
Disponibil în format:												
- broșură	•		•	•	•	•	•	•		•	•	*
- program		•				•			•			*
Editor:												
- autoritate	•	•		•	•		•					
- organism de asigurare			•			•						
- organizație particulară										•	•	
- cercetare								•	•			•

Legenda: • Bine inclus sau tratat (•) parțial inclus sau tratat * încă indisponibil pentru public

Allgemeine Unfallversicherungsanstalt, Austria

4. Comunicarea riscurilor – managementul securității în muncă – perceperea riscurilor, comunicarea riscurilor și stabilirea de bune practici privind substanțele periculoase

Bazat pe intervențiile următorilor participanți:

- Max Lum, National Institute for Occupational Safety and Health, SUA
- Norbert Kluger, Arbeitsgemeinschaft der Bau-Berufsgenossenschaften, Germania
- Len Morris, Health and Safety Executive, Regatul Unit
- Michael Topping, Health and Safety Executive, Regatul Unit

Cea de a treia tematică, legată de primele două, se referă la comunicarea riscurilor și la experiențele de bună practică privind comunicarea riscurilor.

Una din problemele principale la locul de muncă este de a comunica informațiile într-o formă inteligibilă, de a avea capacitatea de a le prezenta în manieră adecvată, astfel încât să poată fi adoptate decizii bine justificate în privința măsurilor potrivite de control la locul de muncă și să se aloce acestora un grad de prioritate corespunzător situațiilor specifice. Acest lucru este deosebit de dificil, în special atunci când la locul de muncă avem de a face cu substanțe periculoase, iar audiența-țintă dă dovadă de lipsă de cunoștințe (naivitate) privind riscurile de natură chimică. Aceste dificultăți se manifestă atât pentru furnizorii de informații, cât și pentru utilizatorii acestora, și este necesar să fie depășite, datorită importanței cruciale a îmbunătățirii efective și continue a condițiilor de lucru la locurile de muncă unde sunt utilizate substanțe periculoase.

Mai mult, la acest proces ar trebui să aibă posibilitatea să participe atât angajatorii cât și lucrătorii, în calitate de parteneri informați. Cu alte cuvinte, un factor cheie al oricărei viitoare îmbunătățiri constă în creșterea gradului de conștientizare a lucrătorilor în legătură cu problemele legate de securitatea și sănătatea în muncă, lucru valabil de altfel pentru toți ceilalți factori implicați în sistem: angajatori, lucrători, autorități guvernamentale, autorități locale, asociații patronale, sindicate și entități profesionale având activități în domeniu.

În această parte a seminarului au fost prezentate și discutate exemple de succes în comunicarea riscurilor, ca și aspecte teoretice legate de această temă. În intervențiile lor, toți cei patru prezentatori au pornit de la necesitatea reducerii comunicării riscurilor la elementele esențiale. Cum să asigurăm atât recepționarea mesajului de către lucrător, cât și producerea unei îmbunătățiri efective a securității și sănătății în muncă? Unul din răspunsuri este acela că probabilitatea realizării progresului crește atunci când lucrătorul și angajatorul cooperează.

Desigur, comunicarea riscurilor implică o înțelegere a relației dintre un pericol potențial și probabilitatea ca acesta să se materializeze (pericol x probabilitate). Poate că totuși mai important este factorul suplimentar al percepției riscurilor – cu reacții mergând de la apatie la scandalizare – și care la rândul lui poate fi influențat de presiuni publice sau politice.

Odată ce un risc a fost identificat, cum putem comunica în mod eficient această situație audienței-țintă și lucrătorului însuși? În fiecare an, comunitatea cercetătorilor din domeniul securității și sănătății în muncă publică, în întreaga lume, aproximativ 35.000 de rapoarte. Câte din acestea sunt citite? În ce măsură documentele de îndrumare emise de autoritățile de reglementare sunt efectiv citite?

O temă care a revenit de mai multe ori în cadrul discuțiilor a fost aceea a Internet-ului, care ar putea constitui o soluție întrucât pe de o parte se manifestă tendința din ce în ce mai accentuată ca acesta să fie locul unde este căutată informația, iar pe de altă parte aproape oricine poate avea acces la acest mijloc. Cu toate acestea, un studiu efectuat de JAMA ⁽¹⁰⁾, în Statele

Unite ale Americii, a constatat că “de cele mai multe ori, informația de pe Internet privind sănătatea este greu de găsit, greu de citit, adesea incorectă și incompletă, chiar și pe cele mai bune site-uri”. Totuși, s-a relevat faptul că această situație se datorează mai degrabă proiectării deficitare a unor pagini Web, decât Internet-ului ca mijloc în sine. Cu oarecare efort, avantajele accesibilității și caracterului de inter-activitate al Web-ului ar putea conduce la o răsturnare a situației, cu mențiunea că se face simțită necesitatea unor proceduri de control a calității informațiilor prezentate pe Web.

Un exemplu practic de sistem german de informare “croit pe măsură”: GISBAU ⁽¹¹⁾

Industria germană a construcțiilor a dezvoltat o serie de fișe cu caracter general, care pot fi aplicate pentru o gamă largă de produse și grupe de produse, sunt simple de înțeles și, în majoritatea cazurilor, simple de aplicat. Scopul acestui sistem este acela de a furniza informații privind o gamă amplă de produse chimice destinate industriei construcțiilor, utilizând un volum limitat de informații de tip produs-grup, ușor de utilizat.

În mod obișnuit, pentru una și aceeași aplicație, producători diferiți oferă numeroase materiale periculoase, care se aseamănă foarte mult sub aspectul compoziției. Riscurile pentru sănătate și măsurile de protecție aferente sunt, la rândul lor, foarte asemănătoare.

În cursul ultimilor ani, a fost proiectat un sistem de informare privind grupe de produse pentru multe domenii ale industriei construcțiilor, în cooperare cu întreprinderile producătoare și cu societățile de construcții. Acesta include un sistem de codificare, denumit GISCODE, care permite comparația între diverse produse. Corelarea respectivului produs cu informațiile corespunzând grupului de produse similare din care face parte se realizează cu ajutorul unui cod alfa-numeric - GISCODE sau cod produs. Producătorii tipăresc acest cod în listele de preturi, în fișele tehnice de securitate și pe recipiente.

În viitorul apropiat, vor fi disponibile informații produs-grup pentru aproape toate domeniile industriei germane a construcțiilor.

Această abordare poate fi ușor adaptată și în alte sectoare, unde se întâlnesc situații comparabile.

Desigur, nu oricine are acces la Internet, iar la locurile de muncă pot chiar exista unele restricții în acest sens. Iată de ce mai există loc și pentru canalele convenționale de comunicare, sub forma fișelor cuprinzând informații asupra pericolelor și îndrumări privind ținerea sub control a acestora.

Rolul canalelor convenționale de comunicare a fost evaluat și de HSE ⁽¹²⁾. Pentru a comunica îndrumări privind cele mai bune practici și standarde de conformare, HSE s-a bazat în mod tradițional pe publicații cu caracter general și de îndrumare specifică adresată fiecărui sector. Constatările rezultate în urma unui proiect, axat în special pe urmărirea activității firmelor mici care utilizează substanțe periculoase, au arătat că majoritatea acestor firme erau caracterizate de structuri ne-ierarhizate, cunoașterea limitată a avertizărilor privind pericolele legate de substanțele chimice, precum și de faptul că se bazau cu precădere pe comunicarea orală. De multe ori, în cadrul acestor firme, sfaturile venind din partea furnizorilor, a sindicatelor sau pe filiere informale erau percepute ca fiind surse de informații de cea mai mare încredere în privința substanțelor chimice, la fel ca de altfel și învățatul din experiența lucrătorilor cu vechime. Etichetele de pe recipiente și din afișe constituiau principalele surse de informații scrise, iar fișele tehnice de securitate erau utilizate în măsură limitată.

Respectivul proiect a concluzionat că cea mai eficientă abordare în alcătuirea mesajelor privind riscurile este cea care se bazează pe “modele mintale”. Aceasta implică identificarea gradului de cunoaștere și de înțelegere al audienței-țintă în privința pericolelor, riscurilor și măsurilor de ținere sub control, urmată de prelucrarea acestor date conform unor modele expert de risc, astfel încât să se identifice lacunele critice ale cunoașterii. Deși poate fi utilizată cu bune rezultate pentru adaptarea mesajelor privind riscurile la necesitățile specifice ale unui anumit grup de lucrători, respectiva abordare prezintă limitări fiind costisitoare în termeni de timp și de resurse financiare.

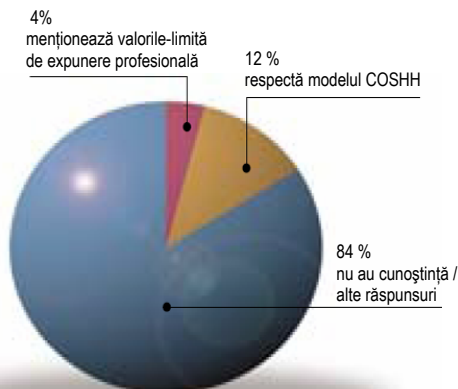
⁽¹⁰⁾ Journal of the American Medical Association

⁽¹¹⁾ <http://www.gisbau.de/>

⁽¹²⁾ Health and Safety Commission (HSC = Comisia pentru Sănătate și Securitate) și Health and Safety Executive (HSE = Serviciul Executiv pentru Sănătate și Securitate) sunt răspunzătoare pentru reglementarea a aproape tuturor riscurilor pentru sănătate și securitate decurgând din activitățile de muncă din Marea Britanie.

Luându-se în considerare unii dintre factorii economici și sociali de mai mare importanță pentru determinarea comportamentului față de risc, au fost propuse șaisprezece principii generale pentru proiectarea unor mesaje eficiente privind riscurile, fiind subliniată importanța abordării axate pe tipul de utilizator.

Firme care utilizează substanțe chimice - conștientizarea cerințelor impuse de reglementările legale

Health and Safety Executive, Marea Britanie

În practică, nevoile utilizatorilor din cadrul firmelor mici nu pot fi asigurate pe deplin prin îndrumări scrise, fiind necesar a fi luată în considerare o gamă mai amplă de mijloace și abordări. În plus față de instrumentele electronice, în prezent sunt în discuție un număr de alte opțiuni, incluzând: utilizarea în mai mare măsură a circuitului de aprovizionare cu substanțe chimice drept canal pentru a transmite și îndrumări; utilizarea unor intermediari de încredere, cum sunt asociațiile profesionale; utilizarea unor rețele deja constituite, cum sunt sindicatele; instrumente ajutătoare simple pentru luarea deciziilor manageriale și liste de control. Instruirea joacă de asemenea un rol de importanță vitală pentru creșterea gradului de conștientizare și a competenței. Programele de instruire interactivă, care-i implică și pe angajați în proiectarea și desfășurarea lor, pot mări eficiența măsurilor de ținere sub control a îmbolnăvirilor profesionale, prin evidențierea factorilor de risc, încurajarea participării active a lucrătorilor și consolidarea practicilor privind securitatea în muncă.

HSE a mai relevat că, în ciuda promulgării reglementărilor COSHH și a valorilor-limită de expunere profesională, sunt foarte puține IMM-uri care cunosc modelul COSHH, ca să nu ne mai referim și la implementarea acestuia.

Astfel, ghidându-se după observațiile conform cărora întreprinderile mici și mijlocii - atunci când trebuie să stabilească ce anume trebuie (sau nu trebuie) să facă - se bazează cu preponderență pe informațiile de pe etichete și din fișele tehnice de securitate, ca și pe alte îndrumări similare, HSE a dezvoltat o versiune electronică - COSHH Essentials.

Primele indicații relevă faptul că versiunea Internet are mult mai mult succes decât cea pe suport-hârtie, dar acest fapt s-ar putea datora gratuității! Cercetarea a mai relevat că firmele mici consideră că distincțiile pe care organele guvernamentale le fac între sănătate, securitate și mediul ambiant sunt lipsite de importanță pentru ele. Ele vor să știe cum să țină sub control substanțele chimice, astfel încât să respecte toate cerințele rezultate din reglementări. Pentru a răspunde acestei necesități, s-a început lucrul pentru dezvoltarea elementelor esențiale legate de substanțele chimice. Prin acestea se urmărește dezvoltarea modelului COSHH Essentials, astfel încât să se pună la dispoziția firmelor mici îndrumări în format integrat privind controlul riscurilor derivând din utilizarea substanțelor chimice atât pentru sănătate și securitate în muncă, cât și pentru mediul înconjurător.

Concluzii principale

- Comunicarea riscurilor reprezintă mai mult decât simpla punere la dispoziție a unor informații tehnice, iar răspunsul din partea lucrătorului trebuie să însemne mai mult decât simpla înțelegere tehnică a acestora. Este de importanță fundamentală să se înțeleagă procesul comunicării – mergând de la înțelegerea riscului (pericol x probabilitate x percepție) și până la factorii sociali, economici și politici care influențează răspunsul oamenilor la un risc perceput.
- Există indicații conform cărora, pentru utilizarea în cadrul întreprinderilor mici și mijlocii, ar fi preferabil ca informațiile din fișele tehnice de securitate să fie transpuse în alte forme, cum sunt instrucțiunile la locul de muncă sau listele de control.
- Internet-ul apare ca un canal de comunicare mai eficient decât mijloacele convenționale pe "suport-hârtie", dar n-ar trebui neglijate nici alte opțiuni, mai ales atunci când acestea sunt interactive.

Câteva subiecte principale de discuție:

- cercetarea ar trebui orientată în direcția stabilirii eficacității comunicării riscurilor, iar aceasta ar trebui măsurată prin îmbunătățirile efective realizate în ceea ce privește sănătatea și securitatea la locul de muncă;
- ar trebui continuată investigarea rolului Internet-ului - cu site-uri bine proiectate, bine structurate și interactive.

5. Comentarii de la partenerii sociali

Ambilor parteneri sociali din industrie – angajați și angajatori – li s-a oferit posibilitatea să-și exprime punctele de vedere.

Torben Jepsen, din cadrul grupului de lucru UNICE privind substanțele chimice și Asociației Patronatului Danez, reprezentându-i pe angajatori, a făcut observația că legislația actuală a Uniunii Europene privind securitatea și sănătatea în muncă și noua politică a Uniunii Europene privind substanțele chimice au asigurat un cadru corespunzător pentru eliminarea sau reducerea riscurilor cauzate de utilizarea substanțelor chimice la locul de muncă. Cu toate acestea, implementarea legislației a fost mai dificilă.

Vorbitorul a exprimat atât părerea că procesul stabilirii valorilor-limită de expunere profesională ar trebui accelerat, cât și temerea că acest proces ar putea fi întârziat de reflecții științifice riguroase și de discuții etice privind riscurile acceptabile, dacă nu s-ar adopta noi metode și proceduri – în special privind substanțele cancerigene. S-a declarat de acord cu faptul că substituția a reprezentat o opțiune bună, dar a subliniat necesitatea implementării atente a acestei măsuri, astfel încât să se evite înlocuirea involuntară a unei soluții actuale printr-o soluție alternativă mai defavorabilă. Totodată a solicitat mai multă îndrumare specifică pentru fiecare sector în privința evaluării riscurilor, substituției și comunicării riscurilor.

Jean-Claude Bodard, din cadrul Congresului Sindical European, reprezentând sindicatele, a arătat că există un cadru legislativ suficient, dar a solicitat mai multă transparență în procesul de luare a deciziilor. Dânsul a sprijinit dezvoltarea valorilor-limită de expunere profesională, în mod particular a celor referitoare la substanțe cancerigene, precum și promovarea substituției, ca strategie care, dacă este aplicată în mod corespunzător, se dovedește viabilă pentru reducerea riscurilor.

A subliniat faptul că lucrătorul însuși este adesea persoana cea mai indicată pentru a fi antrenată în procesul de evaluare, întrucât este implicat în modul cel mai intim în activitatea sau procesul care presupune riscuri.

6. Comentarii din partea Comisiei Europene

În final, Jaime Costa, din partea Direcției Generale pentru Muncă și Afaceri Sociale a Comisiei Europene, a prezentat punctul de vedere al Comisiei.

Și dânsul a sprijinit opinia că legislația actuală a Uniunii Europene în privința securității și sănătății în muncă, cuplată cu noua politică a Uniunii Europene privind substanțele chimice, a asigurat un cadru corespunzător pentru eliminarea sau reducerea riscurilor derivând din utilizarea substanțelor chimice la locurile de muncă. A convenit, totuși, că implementarea ar trebui facilitată de îndrumări privind evaluarea și punerea în aplicare, identificarea și promovarea bunelor practici, precum și de creșterea gradului de conștientizare în privința problemelor de securitate și sănătate în muncă, în general, astfel încât să conducă la crearea unei noi culturi în cadrul căreia se preconizează ca sănătatea și securitatea în muncă să ocupe un loc central - ca "tendință generală actuală". În al doilea rând, a punctat faptul că în curând va fi finalizată noua strategie privind substanțele chimice, care urmează a fi prezentată în liniile sale generale în Cartea Alba, și că aceasta ocupă un loc prioritar pe agenda Comisiei Comunității Europene. În cel de-al treilea rând, a informat că, în pregătirea Directivei privind Substanțele Cancerigene, Parlamentul Uniunii Europene a propus introducerea valorilor-limită pentru expunerea profesională la aceste substanțe și a solicitat Agenției Internaționale de Cercetări asupra Cancerului (IARC)⁽¹³⁾ să prezinte un raport asupra situației actuale și tendințelor privind cancerul de origine profesională, în vederea facilitării discuțiilor pe această temă.

7. Concluzii

În concluzie, Richard Brown, de la Laboratorul pentru Sănătate și Securitate din Regatul Unit, care a prezidat lucrările, a punctat principalele concluzii și recomandări, pentru fiecare sesiune.

S-a evidențiat manifestarea unui consens general în legătură cu faptul că limita expunerii profesionale, sau valoarea-limită, reprezintă o caracteristică cheie pentru evaluarea riscului pe care substanțele chimice îl prezintă pentru lucrători. Totuși, s-a acceptat că multe din aceste valori-limită fie nu au fost fixate, fie sunt încă insuficient fundamentate. În acest sens, merită să fie luată în discuție o abordare comună a acestei probleme din partea Statelor Membre ale Uniunii Europene, în sensul punerii în comun a resurselor și includerii substanțelor cancerigene în acest program.

O altă temă comună a prezentărilor și discuțiilor din cadrul seminarului au constituit-o problemele specifice întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri). Astfel, în timp ce implementarea legislației Uniunii Europene este obligatorie pentru toate locurile de muncă, întreprinderile mici și mijlocii se confruntă cu dificultatea specifică de a implementa o legislație tehnică complexă, în condițiile în care nu dispun decât de expertiză tehnică limitată, adesea fără a dispune de un profesionist în domeniul securității și sănătății în muncă. Ca atare, pentru a le sprijini în cadrul procesului de evaluare și de ținere sub control a riscurilor se simte nevoia unor îndrumări sub formă simplificată.

⁽¹³⁾ Agenția Internațională pentru Cercetări asupra Cancerului (IARC), înființată în anul 1965, ca parte a Organizației Mondiale a Sănătății, are misiunea de a coordona cercetările asupra cancerului, în scopul asigurării bazei științifice pentru prevenirea cancerului.

Gran Via, 33, E-48009, Bilbao, Spania
Tel. (34) 944 79 43 60, Fax: (34) 944 79 4383
information@osha.eu.int

Asigurarea îndrumării este strâns legată de problema comunicării eficiente. Probabil că acest din urmă subiect a fost "Cenușăreasa" seminarului – întrucât de prea multă vreme se consideră că simpla disponibilitate a îndrumării pusă la dispoziția utilizatorilor și înțelegerea mesajului primit, din punct de strict tehnic, ar fi suficiente. În practică, comunicarea riscurilor se dovedește a fi un proces complex, încă insuficient înțeles, implicând factori sociali și psihologici. Realizarea obiectivului final privind crearea unei culturi viabile, care să pună sănătatea și securitatea în centrul activităților de muncă, implică necesitatea unor cercetări mai extinse asupra eficacității strategiilor de comunicare, care să includă utilizarea Internet-ului și schimbul de experiență privind exemplele de bună practică.

Se recomandă :
stimularea discutării acestor problematici în cadrul comunității cercetătorilor;
aducerea acestor problematici în atenția factorilor de decizie politică.

8. Alte informații

Agenția elaborează o serie de alte produse și desfășoară activități în sprijinul Săptămânii Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă, acestea incluzând:

- serie de fișe informative ce cuprind informații generale privind prevenirea riscurilor cauzate de substanțele periculoase la locul de muncă;
- un raport referitor la studii de caz privind succesul măsurilor de comunicare și transmitere a informațiilor referitoare la substanțele periculoase;
- revistă, cu articole destinate profesioniștilor din domeniul securității și sănătății în muncă, factorilor intermediari și celor de decizie politică, pentru a asigura o mai amplă informare privind această tematică. Aceste materiale sunt destinate stimulării discuțiilor la un nivel ridicat în domeniu.

Agenția mai lansează invitația de a se face nominalizări pentru cea de a Patra Decernare Europeană de Premii pentru Bună Practică în domeniul securității și sănătății în muncă. Schema de premiere din anul 2003 va aduce recunoașterea acelor companii și organizații care au adus contribuții deosebite și inovatoare la prevenirea riscurilor cauzate de substanțele periculoase la locurile de muncă din cadrul întreprinderilor, cu referire atât la substanțe chimice cât și la cele de natură biologică.

La adresa <http://osha.eu.int/ew2003/> sunt disponibile mai multe informații privind activitățile și produsele Agenției, dedicate Săptămânii Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă privind substanțele periculoase. Aceasta sursă de informații este actualizată și dezvoltată în mod continuu.

Alte informații privind sănătatea și securitatea în muncă și substanțele periculoase mai pot fi găsite la adresa <http://europe.osha.eu.int/>, pe capitole, care includ:

- valori-limită de expunere profesională: http://europe.osha.eu.int/good_practice/risks/ds/oe/
- bune practici : http://europe.osha.eu.int/good_practice/risks/ds/
- cercetare: <http://europe.osha.eu.int/research/rtopics/rds/>

Cartea Albă a Uniunii Europene privind strategia pentru o viitoare politică în domeniul substanțelor chimice este disponibilă pe Internet, la adresa: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/chemicals/chempol/whitepaper.htm>.

FORUM este publicat de Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă.

În această publicație veți găsi discutate probleme și tematici de interes pentru rețeaua de informare a Agenției și pentru specialiștii din domeniu.

Atrăgând atenția asupra sfaturilor și expertizei partenerilor Agenției, **FORUM** are ca scop să furnizeze informații și să promoveze dialogul.

Mai multe informații despre activitățile Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă pe site-ul nostru:

<http://agency.osha.eu.int/publications/forum/>

FORUM este publicat în Engleză, Franceză, Germană și Spaniolă.